

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

หลักในการเลือกบทเรียน

หลังจากที่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมา ชนิด และเทคนิคในการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมแล้ว ผู้วิจัยได้ลงมือเขียนบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง "ประโยคในภาษาไทย" สำหรับนักศึกษาชั้น ป.กศ. ชั้น โดยมีหลักในการเลือกเขียนบทเรียน ดังนี้

1. เนื้อหาเรื่อง "ประโยคในภาษาไทย" โดยเฉพาะเรื่องชนิดของประโยค เป็นเนื้อหาที่ไม่เปลี่ยนแปลง จึงเหมาะที่จะนำมาเขียนเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม ซึ่งทำให้ไม่สิ้นเปลือง เวลาและทุนทรัพย์ในการลงทุนสร้างเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม
2. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ประโยคในภาษาไทย" สำหรับชั้น ป.กศ. นี้ ยังไม่มีผู้ใดสร้างเป็นบทเรียนมาก่อน
3. บทเรียนนี้มีความยาวพอเหมาะที่จะเขียนเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม และเหมาะสมที่จะทำการวิจัย
4. บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องนี้ จะช่วยลดภาระของครูในการสอนวิชาหลักภาษาไทยได้ และอาจช่วยแก้ปัญหาการสอนเนื้อหาไม่ทันตามหลักสูตรได้ โดยครูสามารถที่จะนำบทเรียนแบบโปรแกรมนี้นักเรียนเรียนนอกเวลาได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ความรู้อย่างละเอียดในเรื่องชนิดของประโยค
5. บทเรียนแบบโปรแกรมนี้อาจจะช่วยเสริมความรู้ให้แก่เด็กเรียนในระดับอื่นที่สนใจจะทำความเข้าใจในเรื่อง "ชนิดของประโยค" โดยให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

การเลือกใช้ชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม

เนื่องจากเนื้อหาเรื่องชนิดของประโยคนี้นี้ เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและเรียนไปค้ำค้ำกับ ทั้งแต่ประโยคง่าย ๆ (เอกรรตประโยค) จนไปถึงประโยครวมที่ยากขึ้น (อเนกรรตประโยค และ ตั้งกรประโยค) และจะต้องทำแบบฝึกหัดไปตามลำดับ จึงจะทำ

ให้เกิดความรู้อย่างชัดเจนและไม่สับสน ดังนั้น เนื้อหาวิชาตอนนี้ จึงเหมาะกับ
 บทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนตามลำดับ เรียนได้ง่าย และไม่สับสน
 เทียบกับบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดสาขา ผู้วิจัยจึงเลือกเขียนบทเรียนแบบโปรแกรมชนิดเส้นตรง
 (Linear Programming)

การสร้างความมุ่งหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม

เมื่อผู้วิจัยได้ตัดสินใจสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ประโยคในภาษาไทย"
 แล้ว ก็ได้ศึกษาหลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาของบทเรียนมาสร้างความมุ่งหมายทั่วไป และ
 ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ต่อจากนั้น ได้สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และหลังเรียน
 บทเรียน ตามความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ซึ่งแบบทดสอบที่สร้างขึ้น มีความเที่ยง
 (Reliability) 0.75 (ดูภาคผนวก หน้า 120) และมีความแม่นยำเชิงเนื้อหา
 (Content Validity)

ความมุ่งหมายทั่วไป และความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแบบโปรแกรม
 เรื่อง "ชนิดของประโยค" สำหรับชั้น ป.กศ.

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย และส่วนประกอบของประโยค
 - 1.1 สามารถเขียนตอบได้ว่า ประโยคคือกลุ่มคำที่มีใจความสมบูรณ์ ประกอบด้วย
 ส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ประธาน และ ภาคแสดง
 - 1.2 สามารถแยกภาคประธานจากภาคแสดงได้
 - 1.3 สามารถบอกได้ว่า ข้อความใดเป็นภาคประธาน ข้อความใดเป็นภาคแสดง
 (ก.1 - ก.6 และแบบทดสอบ ข้อ 1 - 4)
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักลักษณะและความหมายของเอกรรณประโยค
 - 2.1 สามารถตอบได้ถูกต้องว่า ประโยคที่ให้นามีใจความเดียวหรือไม่
 - 2.2 บอกได้ว่าคำใดในประโยคเป็นบทประธาน และคำใดในประโยคเป็นบทกริยา
 - 2.3 ชี้แจงได้ว่า ในประโยคนั้นมีบทประธานและบทกริยาก็บท
 - 2.4 บอกส่วนประกอบของประโยคใจความเดียวกันได้
 - 2.5 เขียนคำจำกัดความของเอกรรณประโยคได้

- 2.6 บอกส่วนประกอบของเอกภพประโยคได้ถูกต้อง
- 2.7 ชี้บ่งข้อที่เป็นเอกภพประโยคได้ถูกต้อง
- 2.8 บอกเหตุผลที่ประโยคนั้นเป็นเอกภพประโยคได้
- 2.9 เขียนบอกข้อสังเกตเกี่ยวกับเอกภพประโยคได้ถูกต้อง
(ก.8 - ก.26 และแบบทดสอบข้อ 6,7)

3. ให้นักเรียนรู้จักลักษณะและความหมายของอเนกภพประโยค

- 3.1 บอกได้ว่าคำใดเป็นคำเชื่อมในประโยคได้ถูกต้อง
- 3.2 เขียนตอบได้ถูกต้องว่า คำเชื่อมนั้นเชื่อมก็ใจความเข้าด้วยกัน
- 3.3 เขียนใจความต่าง ๆ ที่ประกอบเข้าเป็นอเนกภพประโยคได้
- 3.4 เขียนคำจำกัดความของอเนกภพประโยคได้
- 3.5 เชื่อมใจความและคำเชื่อมที่นำมาเข้าเป็นอเนกภพประโยคได้
- 3.6 บอกข้อสังเกตของอเนกภพประโยคได้ถูกต้อง
- 3.7 เลือกประโยคที่เป็นอเนกภพประโยคได้ถูกต้อง
- 3.8 บอกส่วนประกอบของอเนกภพประโยคได้
- 3.9 แยกอเนกภพประโยคออกเป็นเอกภพประโยคย่อยได้
(ก.28 - ก.42 แบบทดสอบได้แกขอ 8 - 11)

4. ให้นักเรียนรู้จักชนิดของอเนกภพประโยค รู้ความหมาย ส่วนประกอบ และลักษณะของอเนกภพประโยคแต่ละชนิด

- 4.1 บอกความหมายของอเนกภพประโยคแต่ละชนิดได้
- 4.2 บอกลักษณะเนื้อความของอเนกภพประโยคแต่ละชนิดได้
- 4.3 บอกคำเชื่อมในอเนกภพประโยคแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
- 4.4 เลือกประโยคที่นำมาได้ว่าเป็นอเนกภพประโยคชนิดใด
- 4.5 เขียนบอกเหตุผลที่เป็นอเนกภพประโยคแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
- 4.6 สำหรับเหทวอเนกภพประโยค นักเรียนเลือกประโยคที่เป็นเหตุ และเป็นผลได้ถูกต้อง

- 4.7 บอกตำแหน่งของประโยคเหตุและผลได้
- 4.8 เขียนข้อสังเกตของอเนกรรประโยคแต่ละชนิดได้
(ก.43 - ก.99 แบบทดสอบขอ 12 - 20)
5. ให้นักเรียนรู้จักความหมาย ลักษณะ และส่วนประกอบของสังกรประโยค
- 5.1 สามารถเขียนส่วนประกอบของสังกรประโยคได้
- 5.2 เลือกข้อความที่เป็นमुखประโยค และอนุประโยคได้ถูกต้อง
- 5.3 บอกหน้าที่ของอนุประโยคแต่ละชนิดในสังกรประโยคได้ถูกต้อง
- 5.4 ช้บ่งคำที่อนุประโยคขยายได้ถูกต้อง
- 5.5 ตอบได้ถูกต้องว่า คำที่อนุประโยคขยายนั้นเป็นคำชนิดใด (คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือ คำวิเศษณ์)
- 5.6 บอกข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณานุประโยคและวิเศษณานุประโยคได้
- 5.7 เขียนบอกเหตุผลที่จัดเป็นอนุประโยคแต่ละชนิดได้ถูกต้อง
- 5.8 สามารถชี้ให้เห็นข้อความที่เป็นคุณานุประโยค วิเศษณานุประโยค และนามานุประโยค ได้ถูกต้อง
- 5.9 ตอบได้ถูกต้องว่า ข้อความที่ชี้ให้เห็นเป็นอนุประโยคชนิดใด
- 5.10 สามารถแยกชนิดของอนุประโยคที่ให้ได้
(ก.100 - ก.149 แบบทดสอบโต้แกขอ 21 - 40)

แบบทดสอบก่อนและหลัง เรียนบทเรียนแบบโปรแกรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์เอกสารประเทศไทย
THAILAND INFORMATION CENTER

แบบทดสอบบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "ชนิดของประโยค"
สำหรับนักศึกษา ป.กศ.

ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้อง แล้วกาลลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นประโยค

- ก. นกน้อยในกรงทองนั้น
- ข. น้ำในสระเน่า
- ค. หนังสือบนโต๊ะนี้
- ง. กินสอทมี่สี่เขียว

2. ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญกี่ส่วน

- ก. 2 ส่วน
- ข. 3 ส่วน
- ค. 4 ส่วน
- ง. 5 ส่วน

3. "ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครองของไทย" ประโยคนี้มีข้อความใดเป็นภาคประธาน

- ก. ประชาธิปไตย
- ข. ประชาธิปไตยเป็นระบบ
- ค. ประชาธิปไตยเป็นระบบการปกครอง
- ง. ระบบการปกครองของไทย

4. "วันที่ 1 มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่" ประโยคนี้มีข้อความใดเป็นภาคแสดง

- ก. เป็นวันขึ้นปีใหม่
- ข. วันขึ้นปีใหม่
- ค. ขึ้นปีใหม่
- ง. เป็นวัน

5. ประโยคในภาษาไทยแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ กี่ชนิด
- 2 ชนิด
 - 3 ชนิด
 - 4 ชนิด
 - 5 ชนิด
6. ข้อใดเป็นเอกภรรยประโยค
- คนไทยพร้อมที่จะสละเลือดเนื้อเพื่อชาติ
 - คนไทยและคนจีนต่างมีความสามัคคีกัน
 - เพราะคนจีนขยันเขาจึงร่ำรวย
 - คนไทยหรือคนจีนที่ชอบทำมาค้าขาย
7. "สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงอวยพรแก่ประชาชนชาวไทย" ประโยคนี้มีกี่ใจความ
- ใจความเดียว
 - 2 ใจความ
 - 3 ใจความ
 - 4 ใจความ
8. "ประเทศเยอรมันนี่ ฝรั่งเศส และอิตาลี อยู่ในทวีปยุโรป" ประโยคนี้มีบทประธานกี่บท
- บทเดียว
 - 2 บท
 - 3 บท
 - 4 บท
9. ประโยคในข้อ 8 มีกี่ใจความ
- ใจความเดียว
 - 2 ใจความ
 - 3 ใจความ
 - 4 ใจความ

10. ประโยคในข้อ 8 จัดเป็นประโยคชนิดใด

- ก. เอกรรดประโยค
- ข. อเนกรรดประโยค
- ค. สังกรประโยค
- ง. ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง

11. "เด็กเล็กชอบเรียนและเล่นไปพร้อมกัน" ประโยคนี้นับบทวิทยากรกี่บท

- ก. บทเดียว
- ข. 2 บท
- ค. 3 บท
- ง. 4 บท

12. ประโยคในข้อ 11 จัดเป็นประโยคชนิดใด

- ก. อัญญาเนกรรดประโยค
- ข. พยัคิเรกาเนกรรดประโยค
- ค. วิถีลปาเนกรรดประโยค
- ง. เททวาเนกรรดประโยค

13. "พยัคิเรกาเนกรรดประโยค" เป็นประโยคที่มีเนื้อความเป็นอย่างไร

- ก. คล้อยตามกัน
- ข. ขัดแย้งกัน
- ค. ให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ง. เป็นเหตุและผลแก่กัน

14. ข้อใดเป็นพยัคิเรกาเนกรรดประโยค

- ก. ประชาชนไม่ชอบระบอบการปกครองแบบเผด็จการ
- ข. แม้ว่าเศรษฐกิจจะตกต่ำ แต่หลายคนยังใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย
- ค. คุณชอบอ่านหนังสือนวนิยายหรือสารคดี
- ง. เพราะคุณชอบอ่านหนังสือพิมพ์ คุณจึงหันโลก

15. บทเชื่อมในข้อ ข. ของข้อ 14 ไก่แก่คำใด

ก. แมว

ข. แม่.....แต่

ค. แมว.....แต่

ง. แต่

16. " เธอจะเรียนวิชาภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก" ประโยคนั้นมีเนื้อความเป็นอย่างไร

ก. คล้อยตามกัน

ข. ชัดแย้งกัน

ค. ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง

ง. เป็นเหตุและผลแก่กัน

17. ข้อใดมี คำหรือเป็นวิภลัปลาเนกรรตประโยค

ก. เชียงใหม่หรือเชียงใหม่ที่มีอากาศหนาวมาก

ข. ผู้ที่เรียนในระดับอุดมศึกษา จักว่าเป็นนักศึกษาหรือปัญญาชนนั่นเอง

ค. เงินหรือทรัพย์เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ

ง. รัฐบาลควรจัดตั้งโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้มากขึ้น

18. ข้อใดจัดเป็นเหตุวาเนกรรตประโยค

ก. เพราะน้ำเน่า ยุงจึงชุม

ข. ยุงชุมเพราะน้ำเน่า

ค. รถคิดเพราะถนนเสีย

ง. เขาเป็นไข้เพราะถูกฝน

19. "เททวาเนกรรตประโยค" จะมีประโยคเหตุอยู่ส่วนใดของประโยค
- ส่วนต้น
 - ส่วนกลาง
 - ส่วนท้าย
 - ส่วนใดก็ได้
20. "เพราะเกิดน้ำท่วมใหญ่ที่ภาคใต้ ชาวใต้จึงได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก" ประโยคนี้
ถ้า "เพราะ.....จึง" เชื่อมก็ใจความเข้าด้วยกัน
- 2 ใจความ
 - 3 ใจความ
 - 4 ใจความ
 - 5 ใจความ
21. "สังกรประโยค" ประกอบด้วยประโยคชนิดใด
- อัญชานาเนกรรตประโยค และ พยติเรกานเนกรรตประโยค
 - วิกัลปานเนกรรตประโยค และอนุประโยค
 - मुख्यประโยค และอนุประโยค
 - เอกกรรตประโยค และอนุประโยค
22. ข้อใดจัดเป็น สังกรประโยค
- นิสิต นักศึกษาจัดคนตรีการกุศลช่วยชนบท
 - ถ้าเราอยากได้ประชาธิปไตย เราต้องไปเลือกตั้ง
 - หนังสือที่เราไปดูได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประจำปี
 - พรรคประชาธิปัตย์ได้คะแนนเสียงมากกว่าพรรคอื่น
23. "ภาคใต้น้ำท่วมเพราะมีพายุพัดผ่าน" ประโยคนี้นี้ข้อความใดเป็น मुख्यประโยค
- ภาคใต้น้ำท่วม
 - มีพายุใหญ่พัดผ่าน
 - ภาคใต้น้ำท่วมเพราะ
 - เพราะมีพายุใหญ่พัดผ่าน

24. "บ้านซึ่งมีสี่เหลี่ยมเป็นบ้านใหม่ของเขา" ประโยคนี้มีข้อความใดเป็น อนุประโยค

- ก. บ้านซึ่งมีสี่เหลี่ยม
- ข. ซึ่งมีสี่เหลี่ยม
- ค. เป็นบ้านใหม่ของเขา
- ง. บ้านใหม่ของเขา

25. "หนังสือพิมพ์ที่ฉันชอบอ่านคือหนังสือพิมพ์สยามรัฐ" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายความชนิดใด

- ก. คำสรรพนาม
- ข. คำนาม
- ค. คำกริยา
- ง. คำวิเศษณ์

26. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในข้อ 25 เป็นอนุประโยคชนิดใด

- ก. คุณาอนุประโยค
- ข. วิเศษนาอนุประโยค
- ค. นามานุประโยค
- ง. ข้อ ก และ ข

27. "บ้านอันเป็นที่อยู่อาศัยของเรา ควรได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมให้น่าอยู่" ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคชนิดใด

- ก. คุณาอนุประโยค
- ข. วิเศษนาอนุประโยค
- ค. นามานุประโยค
- ง. ข้อ ก และ ข

28. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในข้อ 27 ทำหน้าที่เป็นบทใด

- ก. บทประธาน
- ข. บทกริยา
- ค. บทกรรม
- ง. บทขยาย

ศูนย์เอกสารประเทศไทย

THAILAND INFORMATION CENTER

29. "คุณานุประโยค" จะขยายคำชนิดใด

- ก. คำนาม และสรรพนาม
- ข. คำนามและคำกริยา
- ค. คำสรรพนามและคำกริยา
- ง. คำกริยาและคำวิเศษณ์

30. "ประชาชนยากจนลง เพราะค่าครองชีพสูงขึ้น" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ขยายคำใด

- ก. ประชาชน
- ข. ยากจน
- ค. ลง
- ง. ยากจนลง

31. "วิเศษณานุประโยค" ขยายคำชนิดใด

- ก. คำนาม และคำสรรพนาม
- ข. คำนามและคำกริยา
- ค. คำสรรพนามและคำกริยา
- ง. คำกริยาและคำวิเศษณ์

32. "เขาทำงานหนักจน เขาล้มป่วยลง" ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคชนิดใด

- ก. คุณานุประโยค
- ข. วิเศษณานุประโยค
- ค. นามานุประโยค
- ง. ข้อ ก. และ ข.

33. "วิสัยทำงานเร็วมากเหมือนเครื่องจักรทำ" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำใด

- ก. วิสัย
- ข. ทำงาน
- ค. เร็ว
- ง. เร็วมาก

34. ข้อใดมีอนุประโยคชนิดนามานุประโยค

- ก. ต้นไม้ออกดอกชูช่อไสวเป็นทัศนียภาพที่น่าชม
- ข. เขาได้รับเลือกเป็นผู้นำเพราะเขาเป็นคนดี
- ค. หอพักซึ่งแคงพักมีนักเรียนพักอยู่มาก
- ง. หนังสือที่นักเรียนควรอ่านคือหนังสือสารคดี

35. ข้อใดในข้อ 34 ที่เป็นคุณานุประโยค

- ก. ข้อ ก และ ข
- ข. ข้อ ข และ ค
- ค. ข้อ ค และ ง
- ง. ข้อ ก และ ค

36. "เราไม่ชอบให้นักเรียนที่กัน" ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นบทใดของประโยค

- ก. บทประธาน
- ข. บทกริยา
- ค. บทกรรม
- ง. บทขยาย

37. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในข้อ 36 จัดเป็นอนุประโยคชนิดใด

- ก. คุณานุประโยค
- ข. วิเศษนามานุประโยค
- ค. นามานุประโยค
- ง. ข้อ ก และ ข

38. "อาหารสำหรับเด็กเล็กรับประทานควรเป็นอาหารที่" ย่อยง่าย" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นอนุประโยคชนิดใด
- ก. คุณานุประโยค
 - ข. วิเศษมานุประโยค
 - ค. นามานุประโยค
 - ง. ข้อ ก และ ข
39. ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในข้อ 38 ทำหน้าที่เป็นบทใด
- ก. บทประธาน
 - ข. บทกริยา
 - ค. บทกรรม
 - ง. บทขยาย
40. "นามานุประโยค" คืออนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นบทใด
- ก. บทประธาน
 - ข. บทกรรม
 - ค. บทขยาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง

"ประโยคในภาษาไทย"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมในเนื้อหาเรื่อง "ชนิดของประโยค" ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนด้วยตนเอง ขอให้นักเรียนอ่านคำแนะนำนี้ก่อน

1. ให้นักเรียนใช้แผ่นกระดาษแข็งที่แนบมาพร้อมกับบทเรียนนี้ ปิดคำตอบทางด้านซ้ายมือในแต่ละหน้าขณะที่นักเรียนกำลังทำบทเรียน
2. อ่านข้อความในแต่ละกรอบให้เข้าใจ แล้วให้ตอบคำถาม โดยการเติมคำข้อความ หรือขีดถูก ตามคำสั่งของแต่ละกรอบ
3. เมื่อตอบคำถามเสร็จกรอบหนึ่ง เลื่อนกระดาษที่ปิดคำตอบลงมา 1 ช่อง เพื่อตรวจว่าคำตอบที่นักเรียนทำนั้นถูกต้องหรือไม่
4. ถ้านักเรียนตอบผิด จงย้อนกลับไปอ่านข้อความที่ผ่านมาใหม่จนเข้าใจ แล้วตอบใหม่
5. อย่าอ่านข้ามกรอบ หรือเปิดข้ามหน้า เพราะจะทำให้นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียน
6. นักเรียนต้องตั้งใจอ่าน คิด และเขียนตอบ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องชนิดของประโยคนี้อย่างแจ่มแจ้งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง ชนิดของประโยค

ภาคแสดง	ก. 1	นักเรียนได้เรียนมาแล้วว่า ประโยคคือกลุ่มคำที่มีใจความครบบริบูรณ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ ภาคประธาน และ ภาค -----
ประธาน แสดง	ก. 2	ประโยค "ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" ประเทศไทย เป็นภาค ----- มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นภาค -----
สัมพันธ์นายกร รัฐมนตรี	ก. 3	ประโยค "นักหนังสือพิมพ์สัมพันธ์นายกรัฐมนตรีน" ภาคประธานได้แก่ นักหนังสือพิมพ์ ภาคแสดงได้แก่ -----
ประธาน แสดง	ก. 4	ประโยค "ยาเสพติด เป็นพิษร้าย" ยาเสพติดเป็นภาค ----- เป็นพิษร้าย เป็นภาค -----
สุภาพดี ทำให้มีความสุข	ก. 5	ประโยค "สุภาพดี ทำให้มีความสุข" ภาคประธานได้แก่ ----- ภาคแสดงได้แก่ -----
ประโยค ประธาน, แสดง	ก. 6	ดังนั้น ข้อความที่มีใจความครบบริบูรณ์ จะเรียกว่า----- ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ภาค-----และภาค-----

ก. 7	เมื่อนักเรียนได้เข้าใจความหมายของประโยค และส่วนประกอบของประโยคแล้ว ต่อไปนี้จะเรียนเรื่อง <u>ชนิดของประโยค</u>
ก. 8	ประโยคในภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ชนิดใหญ่ คือ 1. เอกรรตประโยค 2. อเนกรรตประโยค 3. สังกรประโยค นักเรียนจะได้เรียนประโยคชนิดแรกก่อน นั่นคือ <u>เอกรรต- ประโยค</u>
ก. 9	<u>เอกรรตประโยค</u> คำว่า "เอกรรต" มาจากคำ เอก + อรรต เอก หมายถึง หนึ่งเดียว หรือ อย่างเดียว อรรต หมายถึง ข้อความ หรือ ใจความ เพราะฉะนั้น <u>เอกรรตประโยค</u> จึงหมายถึง ประโยคที่มี ใจความเดียว ซึ่งมีความหมายครบบริบูรณ์ เช่น "เรากำลังทำแบบฝึกหัด" ประโยคนี้มีใจความเดียว คือ ประกอบด้วยประธานคนเดียว ได้แก่ คำว่า "เรา" และกริยาบทเดียวได้แก่คำว่า "กำลังทำ" ดังนั้น ประโยคนี้จึงจัดเป็น <u>เอกรรตประโยค</u>
ก.10	ประโยค "ฉันเป็นนักศึกษาฝึกหัดครู" ประกอบด้วย ประธานคนเดียว ได้แก่คำว่า "ฉัน" และกริยาบทเดียว ได้แก่คำว่า "เป็น" ดังนั้น ประโยคนี้จึงมีใจความ -----

<p>ประชาชน สนใจ 1</p>	<p>ก. 11 ประโยค "ประชาชนสนใจการเมืองมากขึ้น" ประกอบด้วย ประธานบทเดียวได้แก่คำว่า ----- และกริยาบทเดียว ได้แก่คำว่า ----- ประโยคนี้จึงมีจำนวน ----- ใจความ</p>
<p>1 บทเดียว (1บท)</p>	<p>ก. 12 ประโยค "เชียงใหม่มีอากาศดี" ประโยคนี้มีจำนวนใจความ ----- ใจความ เพราะประกอบด้วยประธานและกริยาอย่างละกี่บท -----</p>
<p>เอกรรดประโยค</p>	<p>ก. 13 ถูกแล้ว ประโยคข้างต้นนี้มีใจความเดียว เพราะประกอบด้วยประธานและกริยาอย่างละบทเดียว เราเรียกประโยคที่มีใจความเดียวนี้ว่า -----</p>
<p>ก. 14 ประโยคใจความเดียวที่ ประกอบด้วยบทประธานและ บทกริยาอย่างละบทเดียว</p>	<p>ก. 14 ดังนั้น เอกรรดประโยค จึงหมายถึง ----- -----</p>
<p>นักศึกษา ไม่</p>	<p>ก. 15 ขอให้นักเรียนสังเกตประโยคนี้ "ประชาชนและนักศึกษาสงสัยการเมืองมากขึ้น" จะเห็นว่าประโยคนี้กล่าวถึงประธาน 2 บท คือคำว่า ประชาชน และ ----- แสดงว่าประโยคนี้มี ใจความเดียวหรือไม่ -----</p>

<p>2 อย่าง 2 บท ไม่</p>	<p>ก. 16 ประโยค "แกงพืงวิหุ และ คูโทรทตันไปค้าย" ประโยคนี้ แดงทำกริยาก็อย่าง ----- แสดงว่า ประโยคนี้นี้มีบทกริยาก็บท ----- คังนั้น ประโยคนี้นี้มีใจความเคี้ยวหรือไม -----</p>
<p>บทเคี้ยว</p>	<p>ก. 17 คังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประโยคที่มีใจความเคี้ยวหมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยบทประธาน และบทกริยาอย่างละ กับท -----</p>
<p>✓1 ✓3</p>	<p>ก. 18 ขอให้นักเรียนชี้คดูหน้าข้อที่เป็น เอกรรตประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำรวจชายแดนเขารวมพีธีสำบานตน 2. ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ทำพีธี สำบานตน 3. นักศึกษารวมกันเมยแพรประชาธิปไตย 4. นักศึกษาและประชาชนณีกกำลังต่อต้านเผด็จการ
<p>บทเคี้ยว</p>	<p>ก. 19 ดูแล้วที่นักเรียนตอบ ข้อ 1 และ 3 ทั้ง 2 ข้อนี้เป็น เอกรรตประโยค เพราะประกอบด้วยประธานและกริยา อย่างละกับท -----</p>
<p>และ</p>	<p>ก. 20 ขอให้นักเรียนสังเกตข้อ 2 และ 4 ซึ่งไม่เป็นเอกรรต- ประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศทำพีธีสำบานตน 4. นักศึกษาและประชาชนณีกกำลังต่อต้านเผด็จการ <p>สังเกตได้ว่า ทั้ง 2 ประโยคนี้นี้ คำเชื่อม อยู่ในประโยค ได้แก่ คำว่า -----</p>

<p>ค่าเชื่อม</p>	<p>ก. 21 ประโยคทั้ง 2 นี้ ไม่เป็นเอกรรตประโยค เพราะมี <u>คำเชื่อม</u> อยู่ในประโยค ดังนั้น ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของเอกรรตประโยค คือ จะไม่มี-----อยู่ในประโยค</p>
<p>ข้อ 1 และ 3</p>	<p>ก. 22 ข้อใดไม่เป็น เอกรรตประโยคบ้าง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิไลชอบอ่านหนังสือและดูภาพยนตร์ 2. นักเรียนควรรวมกิจกรรมของวิทยาลัย 3. คุณจะฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ <p>ตอบข้อ ----- และ -----</p>
<p>ค่าเชื่อม</p>	<p>ก. 23 ถูกแล้ว ข้อ 1 และ 3 ไม่เป็นเอกรรตประโยค ทั้งนี้ เพราะมี ----- อยู่ในประโยค</p>
<p>ใจความเดียว บทเดียว ไม่มี</p>	<p>ก. 24 ดังนั้น จึงสรุปข้อสังเกตของเอกรรตประโยคได้ว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นประโยคที่มีใจความ ----- 2. มีบทประธานและบทกริยาอย่างละกี่บท ----- 3. มีคำเชื่อมอยู่ในประโยคหรือไม่ -----
<p>✓ 1 ✓ 4 ✓ 6</p>	<p>ก. 25 นักเรียนได้ทราบข้อสังเกต เอกรรตประโยคแล้ว จึงเลือกข้อที่เป็นเอกรรตประโยคอีกครั้ง โดยชี้ถูกหน้าข้อนั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวไทกำลังประสูตูกทกภัยอย่างแรง 2. เกิดฝนตกและมีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ 3. เธอชอบเรียนภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ 4. วิทยุชอบฟังเพลงประเภทอะไร 5. ภาคเหนือมีอากาศหนาวแต่ภาคกลางมีอากาศร้อน 6. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนอย่างหนึ่ง

คำเชื่อม	ก. 26 คีมาก ที่นักเรียนตอบ 1, 4 และ 6 ส่วนข้อ 2, 3 และ 5 ไม่จัดเป็นเอกรรดประโยค เพราะสังเกตได้ว่า มี ----- อยู่ในประโยค
	ก. 27 ประโยคที่มี "คำเชื่อม" อยู่ในประโยค จัดเป็นประโยคอีกชนิดหนึ่ง เรียกว่า <u>อเนกรรดประโยค</u> ดังนั้นต่อไปนี้จะได้เรียนเกี่ยวกับ <u>อเนกรรดประโยค</u>
อเนกรรดประโยค	ก. 28 <u>อเนกรรดประโยค</u> คำว่า "อเนกรรด" มาจากคำ <u>อน</u> + <u>เอก</u> + <u>อรรด</u> <u>อน</u> แปลว่า <u>ไม่ใช่</u> ดังนั้น อเนกรรดประโยค จึงหมายความว่าถึงประโยคที่ไม่ใช่ใจความเดียว คือเป็นประโยคที่มีหลายใจความนั่นเอง เช่น "ฉันชอบอ่านหนังสือสารคดี และหนังสือนวนิยาย" ประโยคนี้ มี 2 ใจความ คือ ก. ฉันชอบอ่านหนังสือสารคดี ข. ฉันชอบอ่านหนังสือนวนิยาย สองใจความนี้รวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน (ตัดข้อความที่ซ้ำกันออก) โดยมี "และ" เป็นคำเชื่อม ประโยคนี้จึงจัดเป็นประโยคที่มีหลายใจความ ซึ่งเรียกว่าเป็นประโยคชนิด -----
หรือ อเนกรรดประโยค	ก. 29 คุณจะฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์" มี 2 ใจความคือ ก. คุณจะฟังวิทยุ ข. คุณจะดูโทรทัศน์ โดยมีคำเชื่อม <u>ได้แก่</u> ----- ประโยคนี้จึงจัดเป็นประโยคชนิด -----

<p>และ</p>	<p>ก. 30 "ฉันชอบปากกา และดินสอ" มี 2 ใจความ คือ</p> <p>ก. ฉันชอบปากกา</p> <p>ข. ฉันชอบดินสอ</p> <p>คำเชื่อมในประโยคนี้ ได้แก่ คำ -----</p>
<p>จึง</p> <p>เขาชอบได้</p>	<p>ก. 31 "เขาขยัน เขาจึงชอบได้"</p> <p>คำเชื่อมในประโยคนี้ ได้แก่ คำ -----</p> <p>เชื่อม 2 ใจความเข้าด้วยกัน คือ</p> <p>ก. เขาขยัน</p> <p>ข. เขา -----</p>
<p>และ</p> <p>ข. ทหารเรือทำพิธีสาบานตน</p> <p>ค. ทหารอากาศทำพิธี- สาบานตน</p>	<p>ก. 32 "ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ ทำพิธีสาบานตน"</p> <p>คำเชื่อมได้แก่ คำ ----- ได้เชื่อม 3 ใจความเข้าด้วยกัน</p> <p>คือ ก. ทหารบกทำพิธีสาบานตน</p> <p>ข. -----</p> <p>ค. -----</p>
<p>2 ใจความ</p> <p>ก. นักศึกษาณีกกำลัง ต่อท่านเผด็จการ</p> <p>ข. ประชาชนณีกกำลัง ต่อท่านเผด็จการ</p>	<p>ประโยค "นักศึกษาและประชาชนณีกกำลังต่อท่านเผด็จการ"</p> <p>เป็นประโยคที่มีกี่ใจความ -----</p> <p>ได้แก่ -----</p> <p>-----</p>

<p>ก. 34</p> <p>2 ใจความ</p> <p>ก. เกิดฝนตกในกรุงเทพฯ</p> <p>ข. มีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ</p>	<p>ประโยค " เกิดฝนตกกับมีน้ำท่วมมากในกรุงเทพฯ "</p> <p>เป็นประโยคที่มีก้ำใจความ -----</p> <p>ได้แก่ -----</p> <p>-----</p>
<p>ก. 35</p> <p>จึง</p> <p>ก. กรรมกร เคี้ยวร้อน</p> <p>ข. กรรมกร เดินชบวน</p>	<p>ประโยค " กรรมกร เคี้ยวร้อนจึงเดินชบวน "</p> <p>คำเชื่อมในประโยค ได้แก่ -----</p> <p>เชื่อม 2 ใจความเข้าด้วยกัน คือ</p> <p>ก. -----</p> <p>ข. -----</p>
<p>ก. 36</p> <p>อเนกบรรดประโยค</p>	<p>จะเห็นได้ว่า ประโยคที่กล่าวมา มีหลายใจความ โดยมี</p> <p>คำเชื่อมเป็นบทเชื่อม เข้าเป็นประโยคเดียวกัน เราเรียก</p> <p>ประโยคที่มีหลายใจความนี้ว่า -----</p>
<p>ก. 37</p> <p>1. ทุกคนอยากสวย <u>แต่</u> ไม่รู้จักประหยัด</p> <p>2. น้ำท่วมถนน <u>รถจึง</u>วิ่งช้า</p> <p>3. นักเรียนนิสัยดี, <u>และ</u>นักศึกษางานดี หันมาสนใจการเมืองมากขึ้น</p>	<p>นักเรียนจึงเชื่อมใจความย่อย เข้าเป็นอเนกบรรดประโยค</p> <p>โดยใช้บทเชื่อมที่ใดมา</p> <p>ก. ทุกคนอยากสวย } <u>แต่</u></p> <p>ข. ทุกคนไม่รู้จักประหยัด } <u>แต่</u></p> <p>1. -----</p> <p>ก. น้ำท่วมถนน } <u>จึง</u></p> <p>ข. รถวิ่งช้า } <u>จึง</u></p> <p>2. -----</p> <p>ก. นักเรียนหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น } <u>และ</u>.. คำ</p> <p>ข. นิสิตหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น } <u>และ</u>.. คำ</p> <p>ค. นักศึกษาหันมาสนใจการเมืองมากขึ้น } <u>และ</u>.. คำ</p> <p>3. -----</p>

<p>เอกกรรณประโยค</p> <p>เอกกรรณประโยค</p> <p>อเนกรรณประโยค</p> <p>เอกกรรณประโยค</p> <p>เอกกรรณประโยค</p> <p>อเนกรรณประโยค</p>	<p>ก. 38</p> <p>ขอให้นักเรียนพิจารณาว่า ข้อใดเป็นเอกกรรณประโยค และ ข้อใดเป็น อเนกรรณประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แดงมีวิชา เป็นประโยคชนิด ----- 2. แดงมีทรัพย์ เป็นประโยคชนิด ----- 3. แดงมีวิชาและมีทรัพย์ เป็นประโยคชนิด----- 4. เขาอ่านหนังสือมาก เป็นประโยคชนิด----- 5. เขามีความรู้ดี เป็นประโยคชนิด ----- 6. เขาอ่านหนังสือมาก เขาจึงมีความรู้ดี เป็นประโยคชนิด -----
<p>เอกกรรณประโยค</p>	<p>ก. 39</p> <p>ถูกแล้ว ข้อ 1, 2, 4, และ 5 เป็นเอกกรรณประโยค ส่วนข้อ 3 และ 6 เป็นอเนกรรณประโยค</p> <p>นักเรียนสังเกตได้ใหม่ว่า อเนกรรณประโยคนั้น ประกอบขึ้นจากประโยคชนิดใด -----</p>
<p>เอกกรรณประโยค</p> <p>กำเชื่อม</p>	<p>ก. 40</p> <p>ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า อเนกรรณประโยคคือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคชนิด----- อย่างน้อย 2 ประโยค รวมกัน โดยมี----- เป็นบทเชื่อม</p>

ก. 41

1.

ก. น้ำคำ เป็นสิ่งที่กุลสตรี
พึงมีข. น้ำใจ เป็นสิ่งที่กุลสตรี
พึงมีค. น้ำมือ เป็นสิ่งที่กุลสตรี
พึงมี

2.

ก. เขามีความรู้

ข. เขาไม่มีความคิด

3.

ก. คุณพ่อของคุณจะไปเลือกตั้ง

ข. คุณพ่อของคุณจะอยู่บ้าน

4.

ก. เขาขยัน

ข. เขาประสบความสำเร็จ

จงบอกว่า อเนกตรรกประโยคที่โถมมา ประกอบด้วยเอกรรณ-
ประโยคใดบ้าง)

1. น้ำคำ น้ำใจ และน้ำมือ เป็นสิ่งที่กุลสตรีพึงมี

ก. -----

ข. -----

ค. -----

2. เขามีความรู้แต่ไม่มีความคิด

ก. -----

ข. -----

3. คุณพ่อของคุณจะไปเลือกตั้งหรือจะอยู่บ้าน

ก. -----

ข. -----

4. เขาขยันเขาจึงประสบความสำเร็จ

ก. -----

ข. -----

ก. 42

นักเรียนจะสังเกตได้ว่า ประโยคทั้ง 4 ในกรอบที่โถมมา
มีบทเชื่อมต่างกัน คือ

ในประโยคที่ 1 "น้ำคำน้ำใจและน้ำมือ เป็นสิ่งที่กุลสตรี
พึงมี"

คำเชื่อมได้แก่ -----

ประโยคที่ 2 "เขามีความรู้แต่ไม่มีความคิด"

คำเชื่อมได้แก่ -----

ประโยคที่ 3 "คุณพ่อของคุณจะไปเลือกตั้งหรือจะอยู่บ้าน"

คำเชื่อมได้แก่ -----

ประโยคที่ 4 "เขาขยันเขาจึงประสบความสำเร็จ"

คำเชื่อมได้แก่ -----

และ

แต่

หรือ

จึง

ก. 43	<p>การที่ประโยคมีคำเชื่อมต่างกันนี้ ทำให้มีเนื้อความต่างกันด้วย เช่นคำว่า "และ" ทำให้มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน คำว่า "หรือ" ทำให้มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น อเนกวรรณประโยคจึงแบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ ตามลักษณะของเนื้อความ และคำเชื่อมในประโยค</p> <p>ดังนั้น ต่อไปนี้นักเรียนจะเรียน เกี่ยวกับ <u>ชนิดของ อเนกวรรณประโยค</u></p>
ก. 44	<p>ชนิดของอเนกวรรณประโยค มี 4 ชนิด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน 2. ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน 3. ประโยคที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง 4. ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน
ก. 45	<p>ประโยคที่มีเนื้อความคล้ายคลึงกัน ประโยคชนิดนี้หมายถึง อเนกวรรณประโยคที่มีเนื้อความไม่ขัดแย้งกัน เช่น "เขาได้รับเลือกตั้งแล้ว เขาจึงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" ประโยคนี้ มีเนื้อความคล้ายคลึงกันตามเวลา คือ เมื่อเขาได้รับเลือกตั้งแล้ว เขาก็ไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>
<p>ก. 46</p> <p>คล้ายคลึงกัน</p>	<p>ประโยค "ชวานากับกรรมกรเดินขบวนมาสนามหลวง" ทั้งชวานาและกรรมกรต่างกระทำในสิ่งเดียวกัน แสดงว่า ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>

<p>ก. 48</p> <p>คล้ายตามกัน</p>	<p>ประโยค "สัตว์และพืชเป็นสิ่งมีชีวิต" มีเนื้อความคล้ายตามกันหรือขัดแย้งกัน -----</p>
<p>ก. 49</p> <p>คล้ายตามกัน</p>	<p>ถูกต้อง ประโยคเหล่านี้มีเนื้อความคล้ายตามกัน หรือมีเนื้อความไม่ขัดแย้งกัน เราเรียกประโยคที่มีเนื้อความลักษณะนี้ว่า <u>อัญยานุกรรประโยค</u> (อัญย + อเนกรร-ประโยค) อัญย แปลว่า ไปตามกัน หรือคล้ายตามกัน ดังนั้น "อัญยานุกรรประโยค" จึงหมายถึงประโยคที่มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>ก. 50</p> <p>ก.</p>	<p>ขอให้นักเรียนพิจารณาว่า ประโยคใดเป็นอัญยานุกรร-ประโยค</p> <p>ก. เขานอนหลับแล้วฝันก็ตก</p> <p>ข. เขาอยากนอนแต่เขานอนไม่ได้</p> <p>ตอบข้อ -----</p>
<p>ก. 51</p> <p>คล้ายตามกัน</p>	<p>ถูกแล้ว ข้อ ก. จัดเป็นอัญยานุกรรประโยค ทั้งนี้เพราะมีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>ก. 52</p> <p>กับ</p> <p>และ</p>	<p>นักเรียนจงสังเกตคำเชื่อมในอัญยานุกรรประโยคเหล่านี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เขาได้รับเลือกตั้งแล้ว เขาก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คำเชื่อมใดแก่ <u>ก็</u> 2. ชาวบ้านกับกรมกรเดินขบวนมาสนามหลวง คำเชื่อมใดแก่ ----- 3. ฉันทำการบ้านเสร็จ ฉันก็เข้านอน คำเชื่อมใดแก่ ----- 4. สัตว์และพืชเป็นสิ่งมีชีวิต คำเชื่อมใดแก่ -----

<p>ก. 53</p> <p>กับ, ก็, และ</p>	<p>ดังนั้น บทเชื่อมที่จะพบในอันวยานเนกรรประโยค มีหลายคำ เช่น -----</p>
<p>ก. 54</p> <p>คล้ายตามกัน กับ, ก็, และ</p>	<p>จึงสรุปได้ว่า "อันวยานเนกรรประโยค" หมายถึง อเนกรรประโยคที่มีเนื้อความเป็นอย่างไร ----- โดยจะมีคำเชื่อม เช่น -----</p>
<p>ก. 55</p> <p>✓ 1</p> <p>✓ 3</p> <p>✓ 5</p>	<p>จงชี้แจงเครื่องหมายถูก หน้าข้อที่เป็นอันวยานเนกรรประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นงคราญกับนงรามมีความหมายเดียวกัน 2. เขาสบายกายแต่เขาไม่สบายใจ 3. พอสอบเสร็จนักเรียนก็ได้พักผ่อน 4. ทั้งหมดและพยาบาลต่างทำงานหนัก 5. เขามาหาฉัน แต่ไม่พบกัน
<p>ก. 56</p> <p>คล้ายตามกัน</p> <p>กับ</p> <p>ก็</p> <p>และ</p>	<p>ถูกแล้ว อันวยานเนกรรประโยค ได้แก่ข้อ 1, 3 และ 4 ทั้ง 3 ข้อนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร ----- คำเชื่อมในประโยคทั้งสามได้แก่</p> <p>ข้อ 1 ได้แก่ คำ ----</p> <p>ข้อ 3 ได้แก่ คำ -----</p> <p>ข้อ 5 ได้แก่ คำ -----</p>
<p>ก. 57</p> <p>ขัดแย้งกัน</p>	<p>ที่นี้ ข้อให้นักเรียนดูเนื้อความใน ข้อ 2 และ 5 จะเห็นว่า มีเนื้อความต่างออกไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. เขาสบายกาย <u>แต่</u> เขาไม่สบายใจ 3. เขามาหาฉัน <u>แต่</u> ไม่พบฉัน <p>นักเรียนคิดว่า 2 ข้อนี้ มีเนื้อความคล้ายตามกันหรือขัดแย้งกัน -----</p>

ก. 58	ใช้แล้ว มีเนื้อความขัดแย้งกัน ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกันนี้ เป็นอเนกรรตประโยคอีกชนิดหนึ่ง เราเรียกว่า <u>พยติเรกาเนกรรตประโยค</u>
ก. 59	<u>พยติเรกาเนกรรตประโยค</u> มาจากคำ พยติเรก + อเนกรรตประโยค "พยติเรก" แปลว่า มากขึ้น หรือ ขัดแย้งกัน ดังนั้น พยติเรกาเนกรรตประโยค จึงหมายถึง อเนกรรต- ประโยคที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน เช่น "ถึงเขาจะดู แต่ ฉันก็ ไม่กลัว" "ถึงแม้ว่า รถมอเตอร์ไซด์ราคาแพง แต่ คนก็ ยังนิยมซื้อ"
ก. 60 ขัดแย้งกัน	ประโยค "นักเรียนชายชอบเล่นฟุตบอล แต่ นักเรียนหญิงชอบเล่นบาสเกตบอล" ประโยคนี้ นักเรียนชายชอบอย่างหนึ่ง แต่ นักเรียนหญิงชอบอีกอย่างหนึ่ง ทั้ง 2 ฝ่ายชอบไม่เหมือนกัน แสดงว่าไม่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ดังนั้น เนื้อความของประโยคนี้นี้จึงขัดแย้งกัน หรือคล้อยตามกัน -----
ก. 61 ขัดแย้งกัน	ประโยค "ถึงฝนจะตกหนัก แต่ ฉันจะออกจากบ้าน" มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----
ก. 62 พยติเรกาเนกรรตประโยค แต่	ถูกแล้ว ขัดแย้งกัน เราเรียกประโยคชนิดนี้ว่า ----- ขอให้ นักเรียนสังเกตคำเชื่อมในประโยคชนิดนี้ได้แก่คำว่า -----

<p>ชด้อยกัน</p> <p>ชด้อยกัน</p>	<p>ก. 63</p> <p>คำเชื่อม "แต่" นี้ ทำให้ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p> <p>ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า พยติเรกาเนกรรณประโยค ได้แก่อเนกรรณประโยคที่มีเนื้อความ -----</p>
<p>✓2</p> <p>✓3</p> <p>✓5</p>	<p>ก. 64</p> <p>จงชี้คถูกหน้าข้อที่เป็นพยติเรกาเนกรรณประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฉันชอบอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสือวารสาร 2. แม้วาบุหรีจะให้โทษแก่ร่างกาย แต่คนก็ยังนิยมสูบ 3. ถึงเขาจะมีทรัพย์ แต่เขาไม่มีความสุข 4. ครูกับนักเรียนร่วมกันทำบุญในวันขึ้นปีใหม่ 5. รัฐบาลต้องการช่วยชาวนา แต่ก็เห็นใจนายทุน
	<p>ก. 65</p> <p>ถูกแล้ว ไก่แก ข้อ 2, 3 และ 5 แสดงว่านักเรียนเข้าใจ พยติเรกาเนกรรณประโยค ดีแล้ว</p>
<p>กล้อยตามกัน</p> <p>ชด้อยกัน</p>	<p>ก. 66</p> <p>นักเรียนจำได้ใหม่ว่า อเนกรรณประโยค 2 ชนิด ที่เรียนผ่านมา มีเนื้อความแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>ชนิดแรก อัญญาเนกรรณประโยค มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p> <p>ชนิดที่สอง พยติเรกาเนกรรณประโยค มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>

<p>ก. 67</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พยัคิเรกาเนกรรด- ประโยค 2. อัญญาเนกรรด- ประโยค 3. พยัคิเรกาเนกรรด- ประโยค 4. พยัคิเรกาเนกรรด- ประโยค 5. อัญญาเนกรรด- ประโยค 	<p>นักเรียนจงพิจารณาว่า ข้อใดเป็นอัญญาเนกรรดประโยค และ ข้อใดเป็นพยัคิเรกาเนกรรดประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เขาชอบเรียนวิชาภาษาไทย แต่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ----- 2. ทั้งพัคคิมและคู้เย็นเป็นของพุ่มเพ็ญ ----- 3. ถึงแม้เขาจะไม่มีควมรู้ แต่เขาก็ประสบความสำเร็จ ----- 4. แม้ว่าเราไม่ชอบเขียน แต่เราก้ชอบอ่าน ----- 5. ภาวนาและบอคชายเป็นคาราภาพยนตร์ -----
<p>ก. 68</p>	<p>นักเรียนสามารถพิจารณา อัญญาเนกรรดประโยค และ พยัคิเรกาเนกรรดประโยคได้แล้ว ต่อไปนี้จะได้เรียน อเนกรรดประโยค อีกชนิดหนึ่ง</p>
<p>ก. 69</p> <p>ให้นักเรียนเรียนสังเกตประโยคนี้</p> <p>" คุณต้องการมีวิชาหรือมีทรัพย์ "</p> <p>ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร (ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง หรือขัดแย้งกัน) -----</p>	<p>ขอให้นักเรียนเรียนสังเกตประโยคนี้</p> <p>" คุณต้องการมีวิชาหรือมีทรัพย์ "</p> <p>ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร (ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง หรือขัดแย้งกัน) -----</p>
<p>ก. 70</p> <p>วิชา กับ ทรัพย์</p>	<p>ใช่แล้ว มีเนื้อความให้เลือกทางใดทางหนึ่ง</p> <p>ประโยค "คุณต้องการมีวิชาหรือมีทรัพย์" นี้ให้เลือกระหว่าง ----- กับ -----</p> <p>เขียนเป็นประโยคเต็มได้ว่า " <u>คุณต้องการมีวิชา</u> หรือ <u>คุณต้องการมีทรัพย์</u> "</p>

<p>ก. 71</p> <p>นักเรียนฝึกหัดครู จะเป็นนักเรียนอาชีวะ</p>	<p>ประโยค "เขาจะเป็นนักเรียนฝึกหัดครู <u>หรือ</u> จะเป็นนักเรียนอาชีวะ"</p> <p>มีเนื้อความให้เลือกระหว่างการเป็น ----- กับเขา -----</p>
<p>ก. 72</p> <p>มีการปกครองแบบประชาธิปไตย มีการปกครองแบบสังคมนิยม ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>ประโยค "ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย <u>หรือ</u> แบบ สังคมนิยม"</p> <p>เขียนเป็นประโยคเต็มได้ว่า ----- ประเทศไทย ----- หรือประเทศไทย ----- ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>ก. 73</p> <p>เขาต้องเป็นทหาร เขาก็ต้องเป็นตำรวจ ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>ประโยค "เขาต้องเป็นทหาร <u>หรือ</u> มิฉะนั้นก็ต้องเป็นตำรวจ"</p> <p>เขียนเป็นประโยคเต็ม ได้ว่า ----- หรือมิฉะนั้น ----- ประโยคนี้มีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>ก. 74</p> <p>ให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>ถูกต้อง จะเห็นได้ว่า ประโยคที่กล่าวมานี้มีเนื้อความให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่งทั้งสิ้น เราเรียกประโยคที่เนื้อความลักษณะนี้ว่า <u>วิกัลป์าเนกรรณประโยค</u></p> <p>คำว่า วิกัลป์าเนกรรณ มาจาก วิกัลป์ + อเนกรรณ วิกัลป์ แปลว่า กำหนด <u>หรือ</u> เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น วิกัลป์าเนกรรณประโยค จึงหมายถึง อเนกรรณ- ประโยค ที่มีเนื้อความ -----</p>

<p>✓ 1</p> <p>✓ 4</p> <p>✓ 5</p>	<p>ก. 75</p> <p>ขอให้ให้นักเรียนขีดถูกหน้าข้อที่เป็น วิถีปลาเนกรรณประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ในปีนี้เด็กชาย หรือ เด็กหญิงที่เกิดมากกว่ากัน 2. แม่ว่าจะเป็นวันหยุด แต่ เขาก็ไปทำงาน 3. การอ่านหนังสือพิมพ์ และ ฟังวิทยุทำให้รู้ข่าวสารบ้านเมืองดี 4. เขาต้องเป็นอธิบดี หรือ ไม่ก็รองอธิบดี 5. ประเทศอินเดีย หรือ พม่าที่มีประชาชนมากที่สุด
<p>ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>ก. 76</p> <p>ถูกแล้ว ข้อ 1, 4 และ 5 จัดเป็น วิถีปลาเนกรรณประโยค เพราะมีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>หรือไม่ก็</p>	<p>ก. 77</p> <p>ขอให้ให้นักเรียนสังเกตคำ เชื่อมในประโยคที่เป็น วิถีปลาเนกรรณประโยค</p> <p>ได้แก่คำ หรือ -----</p>
<p>หรือ , หรือไม่ก็</p>	<p>ก. 78</p> <p>ดังนั้น ข้อสังเกตของประโยคชนิดนี้คือ จะใช้คำเชื่อมเหล่านี้ เช่น ----- , -----</p>
<p>ไม่เป็น</p>	<p>ก. 79</p> <p>อย่างไรก็ตาม ประโยคที่มีคำเชื่อม "หรือ" อยู่ในประโยคก็ไม่ถือว่าเป็นวิถีปลาเนกรรณประโยคเสมอไป</p> <p><u>ขอให้ให้นักเรียนสังเกตประโยคนี้</u></p> <p>" ครู หรือ ผู้สอนเป็นบุคคลที่ควรเคารพ "</p> <p>ประโยคนี้คำ <u>หรือ</u> แสดงให้เห็นว่า ครู กับผู้สอนมีความหมายเดียวกัน เนื้อความของประโยคนี้มีได้เป็นแบบให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง ดังนั้นประโยคนี้จะเป็นวิถีปลาเนกรรณประโยคหรือไม่ -----</p>

<p>ไม่ มีความหมายเดียวกัน</p>	<p>ก. 80 ประโยค "มารดาหรือแม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก" ประโยคนี้ไม่จัดเป็นวิกัลป์าเนกรรณประโยค เพราะมีเนื้อ ความให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่งหรือไม่ ----- เนื่องจากคำ มารดา และ แม่ มีความเป็นอย่างไร----- -----</p>
<p>ไม่ มีความหมายเดียวกัน</p>	<p>ก. 81 "เขาสงใจในการศึกษาหรือการเรียนมาก" ประโยคนี้จัดเป็นวิกัลป์าเนกรรณประโยคหรือไม่ ----- เพราะการศึกษากับการเรียนมีความเป็นอย่างไร ----- ทำให้ประโยคนี้มีเนื้อความให้เลือกเอาทางใดทางหนึ่ง หรือไม่ -----</p>
<p>ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>ก. 82 จึงสรุปได้ว่า ประโยคที่จะจัดเป็นวิกัลป์าเนกรรณประโยค นั้น จะต้องมีความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>✓ 3 ✓ 5</p>	<p>ก. 83 จงชี้คุณหน้าข้อที่เป็นวิกัลป์าเนกรรณประโยค 1. วันเลือกตั้งคือวันที่ 26 มกราคม หรือวันอาทิตย์นั้นเอง 2. รัฐบาลมีโครงการจะทำการกำจัดขยะมูลฝอยหรือสิ่ง ปฏิบัติให้หมดไป 3. ประเทศอเมริกาหรือรัสเซียที่ส่งยานอวกาศไปดวงจันทร์ ได้สำเร็จเป็นประเทศแรก 4. เด็กหรือเยาวชนของชาติ จะเป็นผู้นำชาติต่อไปใน อนาคต 5. เขาจะไปตากอากาศที่หัวหินหรือที่บางแสน</p>

<p>ก. 84</p> <p>ประโยชน์ที่มีเนื้อความให้ เลือกทางใดทางหนึ่ง</p>	<p>นักเรียนเลือกได้ถูกต้อง คือข้อ 3 และ 5 แสดงว่า นักเรียนเข้าใจวิถึปลาเนกรรตประโยชน์แล้ว จึงสรุปได้ว่า วิถึปลาเนกรรตประโยชน์ หมายถึง ----- -----</p>
<p>ก. 85</p> <p>เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน</p>	<p>ต่อไปจะเป็น อเนกรรตประโยชน์ที่สุดท้าย ขอให้ นักเรียนสังเกตประโยชน์เหล่านี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผนตคน้ำจึงทวม 2. เพราะเขาไม่สบาย เขาจึงไปโรงพยาบาล 3. นักรักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้าจึงมีร่างกายแข็งแรง <p>ประโยชน์เหล่านี้มีเนื้อความให้เลือกทางใดทางหนึ่ง หรือ เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน -----</p>
<p>ก. 86</p> <p>จึง</p>	<p>ถูกแล้ว มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน</p> <p>ข้อ 1. ผนตคน้ำ จึง ทวม</p> <p>ประโยชน์เหตุ ได้แก่ ผนตก</p> <p>ประโยชน์ผล ได้แก่ น้ำทวม</p> <p>ประโยชน์นี้มีคำเชื่อม ได้แก่ คำ -----</p>
<p>ก. 87</p> <p>เขาไปโรงพยาบาล เพราะ --- จึง</p>	<p>"เพราะเขาไม่สบาย เขาจึงไปโรงพยาบาล"</p> <p>ประโยชน์เหตุ ได้แก่ เขาไม่สบาย</p> <p>ประโยชน์ผล ได้แก่ -----</p> <p>บทเชื่อม ได้แก่ -----</p>

<p>ก. 88</p> <p>นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้า</p> <p>นักกีฬาที่มีร่างกายแข็งแรง</p> <p>จึง</p>	<p>"นักกีฬาออกกำลังกายทุกเช้า จึงมีร่างกายแข็งแรง"</p> <p>ประโยคเหตุได้แก่ -----</p> <p>ประโยคผล ได้แก่ -----</p> <p>บทเชื่อม ได้แก่ -----</p>
<p>ก. 89</p> <p>เหตุ</p> <p>ผล</p>	<p>จาก 3 ข้อ ที่กล่าวมานี้ นักเรียนสังเกตใหม่ว่า ประโยคเหตุ และ ผล มีตำแหน่งเรียงกันอย่างไร</p> <p>ประโยคที่อยู่ส่วนต้นหรือมาก่อน ได้แก่ประโยคเหตุ หรือผล -----</p> <p>ประโยคที่อยู่ส่วนท้ายของประโยคได้แก่ประโยค-----</p>
<p>ก. 90</p> <p>ต้น</p> <p>ท้าย</p>	<p>ประโยคที่กล่าวมานี้มีเนื้อความเป็นเหตุและผลต่อกัน โดยมีข้อความส่วนต้นเป็นเหตุ และข้อความส่วนท้ายเป็นผลนี้ มีชื่อเรียกว่า <u>เหตวาเนกรรประโยค</u></p> <p>คำ "เหตวาเนกรร" มาจากคำ เหตุ อเนกรร ดังนั้น เหตวาเนกรรประโยค จึงหมายถึง อเนกรร-ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุ และ ผล แยกกัน</p> <p>โดยจะมีข้อความที่เป็นเหตุอยู่ส่วน -----ของประโยค และ ข้อความที่เป็นผลจะอยู่ส่วน -----ของประโยค</p>
<p>ก. 91</p> <p>ข.</p>	<p>จงพิจารณาว่า ข้อใดเป็นเหตวาเนกรรประโยค</p> <p>ก. เขาเหนื่อยเพราะเขาทำงานหนัก</p> <p>ข. เพราะเขาทำงานหนักเขาจึงเหนื่อย</p> <p>ตอบข้อ -----</p>

ก. 92 คน ทาย	ถูกแล้ว ข้อ ข. เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค เพราะมี ข้อความที่เป็นเหตุอยู่ส่วนใดของประโยค----- และข้อความที่เป็นผล อยู่ส่วนใดของประโยค -----
ก. 93 ✓1 ✓3 ✓4	จงชี้ถูกหน้าข้อที่เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค และชี้ผิด หน้าข้อที่ไม่เป็น 1. เพราะคุณทำงานด้วยความซื่อสัตย์ คุณจึงสบายใจ 2. เขาเป็นมะเร็งที่ปอก เพราะเขาสุขุมบุหรั้มาก 3. เขาทั้งใจเรียนเพราะฉะนั้นเขาจึงสอบได้ 4. แดงไม่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เขาจึงไม่ทันโลก 5. รถคิดเพราะจำนวนรถเพิ่ม แต่ถนนไม่เพิ่ม
ก. 94 มีประโยคเหตุอยู่ส่วนต้น และมีประโยคผลอยู่ส่วนท้าย ของประโยค	ถูกแล้ว ข้อ 1, 3 และ 4 เป็นเหตุวาเนกรรณประโยค เพราะทั้ง 3 ประโยคนี้มีประโยคเหตุและผลเป็นอย่างไร ----- -----
ก. 95 เพราะฉะนั้น...จึง จึง	ขอให้สังเกตบทเชื่อมของประโยคชนิดนี้ ใน ก. 93 ข้อ 1. บทเชื่อมได้แก่คำ เพราะ..... จึง ข้อ 3. บทเชื่อมได้แก่คำ ----- ข้อ 4. บทเชื่อมได้แก่คำ -----

<p>ก. 96</p> <p>เหตุวาเนกรรณประโยค เป็นเหตุผลแก่กัน</p>	<p>จึงกล่าวได้ว่า มทเชื่อม เช่น เพราะ.....จึง เพราะฉะนั้น.....จึง, จึง มักจะใช้ในประโยคชนิด -----ซึ่งจะมีเนื้อความเป็นอย่างไร -----</p>
<p>ก. 97</p> <p>ขัดแย้งกัน ให้เลือกทางใดทางหนึ่ง เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน</p>	<p>นักเรียนได้เรียนลักษณะเนื้อหาของอเนกรรณประโยค ครบ 4 ประเภทแล้ว จำได้ไหมว่าแต่ละชนิดมีเนื้อความเป็น อย่างไร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อัญญาเนกรรณประโยค จะมีเนื้อความคล้ายตามกัน 2. พยติเรกาเนกรรณประโยค จะมีเนื้อความ----- 3. วิกัลปาเนกรรณประโยค จะมีเนื้อความ----- 4. เหตุวาเนกรรณประโยค จะมีเนื้อความ-----
<p>ก. 98</p> <p>เหตุวาเนกรรณประโยค อัญญาเนกรรณประโยค วิกัลปาเนกรรณประโยค พยติเรกาเนกรรณประโยค วิกัลปาเนกรรณประโยค เหตุวาเนกรรณประโยค</p>	<p>นักเรียนจงพิจารณาประโยคเหล่านี้ และตอบว่าเป็น อเนกรรณประโยคชนิดใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพราะคนขับรถประมาท อุบัติเหตุจึงเกิดขึ้น ----- 2. ประธานและเลขานุการรับผิดชอบหน้าที่อย่างเต็มที่ ----- 3. ผู้ชายหรือผู้หญิงที่เป็นนายกรัฐมนตรีของอินเดีย ----- 4. แม้ว่าเขาจะยอม แต่เขาก็แข็งแรง ----- 5. เราจะมีอาชีพครู หรืออาชีพอื่น ----- 6. เพราะมีลมใต้พุนพัดผานประเทศไทยกรุงเทพฯจึงมีฝนตก -----

ก. 99	<p>นักเรียนได้เรียนชนิดของประโยคจบไปแล้ว 2 ชนิด คือ 1. เอกรรตประโยค 2. อเนกรรตประโยค</p> <p>ต่อไป จะได้เรียนชนิดสุดท้าย คือ <u>สังกรประโยค</u> <u>ให้พักก่อน 10 นาที</u></p>
ก. 100	<p><u>สังกรประโยค</u> มาจากคำ สังกร + ประโยค สังกร แปลว่า รวม</p> <p>ดังนั้น <u>สังกรประโยค</u> จึงหมายถึง ประโยครวมที่ประกอบด้วย ประโยคหลักและประโยคเล็ก เช่น "<u>ถนนที่เทศบาล</u> <u>กำลังซ่อม ซ้ำรูดมาก</u>" ประโยคนี้ประกอบด้วย <u>ประโยคหลัก</u> ได้แก่ ถนนซ้ำรูดมาก <u>ประโยคเล็ก</u> ได้แก่ ที่เทศบาลกำลังซ่อม</p> <p>จะเห็นได้ว่า <u>ประโยคหลัก</u> ทำหน้าที่เป็น<u>หลัก</u> โดยมี <u>ประโยคเล็ก</u> มาประกอบ หรือมาขยายคำในประโยคให้ ชัดเจนขึ้น</p> <p><u>ประโยคเล็ก</u> "ที่เทศบาลกำลังซ่อม" ทำหน้าที่ประกอบ คำใด -----</p>
ก. 101	<p>"บทเรียนที่<u>นักเรียนกำลังทำ</u>นี้ เป็นบทเรียนแบบโปรแกรม" <u>ประโยคหลัก</u> ได้แก่</p> <p>"บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรม"</p> <p><u>ประโยคเล็ก</u> ได้แก่ "ที่<u>นักเรียนกำลังทำ</u>"</p> <p>จะเห็นได้ว่า ประโยคเล็ก นี้ ทำหน้าที่ประกอบคำใด -----</p>

ถนน

บทเรียน

<p>ก. 102</p> <p>ซึ่งสถาปนิกออกแบบ บ้าน</p>	<p>"บ้านซึ่งสถาปนิกออกแบบมักมีราคาแพง" ประโยคหลัก ได้แก่ บ้านมักมีราคาแพง ประโยคเล็ก ได้แก่ ----- ประโยคเล็กนี้ประกอบคำใด -----</p>
<p>ก. 103</p> <p>เขาสูบบุหรี่มาก</p>	<p>"เขาเป็นมะเร็งที่ปอด เพราะเขาสูบบุหรี่มาก" ประโยคหลักได้แก่ เขาเป็นมะเร็งที่ปอด ประโยคเล็กได้แก่ ----- จะเห็นได้ว่า ประโยคเล็กนี้มาทำหน้าที่ประกอบคำ "มะเร็ง" ให้ความหมายชัดเจนขึ้นว่า เขาเป็นมะเร็ง เพราะอะไร</p>
<p>ก. 104</p> <p>เพราะเขาวิ่งเร็วมาก ได้</p>	<p>"เขาได้เหรียญทองแดง เพราะเขาวิ่งเร็วมาก" ประโยคหลักได้แก่ เขาได้เหรียญทองแดง ประโยคเล็กได้แก่ ----- จะเห็นได้ว่า ประโยคเล็กนี้ทำหน้าที่ประกอบคำกริยา ว่า "-----" ให้ความหมายชัดเจนขึ้นว่า เขาได้ เหรียญ ทองแดงเพราะอะไร</p>
<p>ก. 105</p> <p>นักเรียนเขียนโจทย์เลข ตามครูบอก เขียน</p>	<p>"นักเรียนเขียนโจทย์เลขตามครูบอก" ประโยคหลัก ได้แก่ ----- ประโยคเล็ก ได้แก่ ----- ประโยคเล็กทำหน้าที่ประกอบคำ "-----"</p>

ก. 106 เขาอ่านหนังสือ จนเขาสายตาสั้น อ่าน	"เขาอ่านหนังสือจนเขาสายตาสั้น" ประโยคหลัก ได้แก่ ----- ประโยคเล็ก ได้แก่ ----- ประโยคเล็กทำหน้าที่ประกอบคำ "-----"
ก. 107 ประโยคหลัก ประโยคเล็ก	จากประโยคที่ผ่านมา นักเรียนจะสังเกตได้ว่าในแต่ละ ประโยคนั้น จะประกอบด้วยประโยคย่อย 2 ชนิด คือ ----- และ -----
ก. 108 ประโยคหลัก ประโยคเล็ก	ดูแล้ว ประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคเล็ก ประโยคทั้ง 2 นี้รวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน เราเรียก ประโยคที่รวมนี้ว่า <u>สังกรประโยค</u> ดังนั้น สังกรประโยคจึงประกอบด้วยประโยค ----- และ ประโยค -----
ก. 109 मुख्यप्रयोग अनुप्रयोग	ประโยคหลักนี้ เรียกว่า <u>मुख्यप्रयोग</u> และประโยคเล็ก จะเรียกว่า <u>अनुप्रयोग</u> ดังนั้น สังกรประโยคจึงประกอบด้วย ----- และ -----

<p>ก. 110</p>	<p><u>मुख्यप्रयोग</u> หมายถึงประโยคที่เป็นหลัก</p> <p><u>อนุประโยค</u> หมายถึงประโยคที่มาประกอบ หรือมาขยาย คำใดคำหนึ่งของประโยคหลัก</p> <p><u>อนุประโยค</u> จะทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน ดังนั้นอนุประโยคจึงแบ่ง เป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้</p>
<p>ก. 111</p>	<p>อนุประโยค แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณานุประโยค 2. วิเศษานุประโยค 3. นามานุประโยค <p>อนุประโยคแต่ละชนิด จะทำหน้าที่ต่างกัน ดังนี้คือ</p>
<p>ก. 112</p>	<p><u>คุณานุประโยค</u> มาจากคำ <u>คุณ</u> + <u>อนุประโยค</u></p> <p><u>คุณ</u> หมายถึง <u>คุณศัพท์</u></p> <p>ดังนั้น <u>คุณานุประโยค</u> จึงหมายถึงอนุประโยคที่ทำหน้าที่ เหมือนคำ <u>คุณศัพท์</u> คือทำหน้าที่ประกอบ<u>คำนาม</u> หรือ<u>สรรพนาม</u> ก็ได้</p>
<p>ก. 113</p> <p><u>คุณานุประโยค</u></p>	<p>ประโยค "พรรคการเมือง<u>ที่แดงเลือด</u> คือพรรคประชาธิปไตย"</p> <p>ข้อความที่ขีดเส้นใต้นี้ ทำหน้าที่ประกอบคำ "พรรคการเมือง"</p> <p>ซึ่งเป็น<u>คำนาม</u> ข้อความนี้จึงเป็น <u>อนุประโยคชนิด</u></p> <p>-----</p>

<p>ก. 114</p> <p>คุณานุประโยค</p>	<p>ประโยค "สมเด็จพระราชชนนีฯ ทรงแจกสิ่งของแก่ ประชาชนที่<u>ประสพอุทกภัย</u>" อนุประโยคที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ประกอบคำว่า <u>ประชาชน</u> ซึ่งเป็น<u>คำนาม</u> จึงจัดว่าเป็นอนุประโยค ชนิด -----</p>
<p>ก. 115</p> <p>พระ คำนาม คุณานุประโยค</p>	<p>ประโยค "พระ<u>ซึ่งคุณพ่อให้เธอ</u> เป็นพระสมเด็จจา" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ประกอบคำว่า ----- ซึ่งเป็น<u>คำชนิดใด</u> ----- จึงจัดว่าเป็นอนุประโยคชนิด -----</p>
<p>ก. 116</p> <p>คุณานุประโยค สิ่งของ คำนาม</p>	<p>ประโยค "เราไม่ควรทำลายสิ่งของ <u>อันเป็นทรัพย์สินสมบัติ</u> <u>ของชาติ</u>" ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคชนิด ----- เพราะทำหน้าที่ประกอบคำว่า ----- ซึ่งเป็น<u>คำชนิดใด</u> -----</p>
<p>ก. 117</p> <p>ทาน สรรพนาม</p>	<p>ประโยค "ทาน<u>ซึ่งเป็นครุฑใหม่ของเรา</u>สอนเก่ง" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำว่า ----- ซึ่งเป็น<u>คำ</u> <u>ชนิดใด</u> (คำนามหรือสรรพนาม) ----- ดังนั้นข้อความนี้จึงเป็นอนุประโยคชนิด <u>คุณานุประโยค</u></p>
<p>ก. 118</p> <p>สรรพนาม คุณานุประโยค</p>	<p>ประโยค "เธอ<u>ที่กำลังเดินมา</u> เป็นผู้ได้รับรางวัลเรียนดี" อนุประโยค ขยายคำว่า "เธอ" ซึ่งเป็น<u>คำ</u> ----- อนุประโยคจึงจัดเป็นอนุประโยคชนิด -----</p>

<p>ก. 119</p> <p>คำถาม</p> <p>สรรพนาม</p>	<p>ดังนั้น คุณานุประโยค จึงหมายความว่า อนุประโยคที่ทำหน้าทีประกอบคำ -----</p> <p>และ -----</p>
<p>ก. 120</p> <p>ซึ่ง , อัน</p>	<p>ขอให้นักเรียนสังเกตคำที่ทำหน้าที่อนุประโยคชนิดนี้</p> <p>ก. 113 <u>ที่</u> แคงเลือก</p> <p>ก. 114 <u>ที่</u> ประสบอุทกภัย</p> <p>ก. 115 <u>ซึ่ง</u> คุณพ่อให้เธอ</p> <p>ก. 116 <u>อัน</u> เป็นทรัพย์สินสมบัติของชาติ</p> <p>ก. 117 <u>ซึ่ง</u> เป็นครูใหม่ของเรา</p> <p>ก. 118 <u>ที่</u> กำลังเดินมา</p> <p>ดังนั้น จึงมีข้อสังเกตว่า คุณานุประโยค มักจะมีคำเหล่านี้ นำหน้า ได้แก่ คำ <u>ที่</u> , -----, -----</p>
<p>ก. 121</p> <p>2. ที่ผลิตในประเทศไทย</p> <p>3. ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประจำปี</p> <p>4. ซึ่งทุกคนสนใจอ่าน</p> <p>5. ซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง</p>	<p>ขอให้นักเรียนขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นคุณานุประโยคในประโยคต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นายแพทย์<u>ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ</u> เป็นคนไทย 2. เขาชอบใช้เครื่องอำนวยความสะดวกที่ผลิตในประเทศไทย 3. นักเรียนควรอ่านหนังสือซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมประจำปี 4. ชาว<u>ซึ่ง</u>ทุกคนสนใจอ่านอยู่ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ 5. เขาซึ่งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง กำลังถูกวิจารณ์อย่างมาก

<p>ก. 122</p> <p>2. เครื่องอ่านวัดความสะกด</p> <p> คำนาม</p> <p>3. หนังสือ</p> <p> คำนาม</p> <p>4. ชาว</p> <p> คำนาม</p> <p>5. เขา</p> <p> คำสรรพนาม</p>	<p>คุณานุประโยค แต่ละข้อใน ก. 121 ทำหน้าที่ขยายคำใด</p> <p>1. ขยายคำว่า <u>นายแพทย์</u> ซึ่งเป็น คำนาม</p> <p>2. ขยายคำว่า -----</p> <p> ซึ่งเป็น -----</p> <p>3. ขยายคำว่า -----</p> <p> ซึ่งเป็น -----</p> <p>4. ขยายคำว่า -----</p> <p> ซึ่งเป็น -----</p> <p> ขยายคำว่า -----</p> <p> ซึ่งเป็น -----</p>
<p>ก. 123</p> <p>คำนามและคำสรรพนาม</p> <p> ซึ่ง, อัน</p>	<p>จึงสรุปได้ว่า คุณานุประโยค จะขยายหรือประกอบคำ</p> <p>ประเภทใด ----- และ -----</p> <p>และสังเกตได้ว่า จะมีคำเหล่านี้หน้าหน้า ได้แก่คำ <u>ที่</u></p> <p>-----, -----</p>
<p>ก. 124</p> <p>วิเศษณ์</p>	<p>นักเรียนได้เรียนคุณานุประโยคแล้ว ต่อไปนี้จะเรียน</p> <p>อนุประโยคชนิดที่สอง</p> <p>ขอให้นักเรียนดูอนุประโยคที่ขีดเส้นใต้</p> <p> <u>หัวหน้าทำงานมากจนเขาไม่มีเวลาพักผ่อน</u></p> <p>ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นอนุประโยคที่ขยายคำ "มาก"</p> <p>ซึ่งเป็นคำชนิดใด (คำนามหรือวิเศษณ์) -----</p>

กริยา	ก. 125 ประโยค "กรรมกรเดินชวาน <u>เพราะเขาไม่พอใจนายจ้าง</u> " อนุประโยคที่ชี้คเส้นใต้ขยายคำ "เดิน" ซึ่งเป็นคำชนิดใด (คำกริยาหรือคำนาม) -----
วิเศษณ์	ก. 126 ประโยค "แดงอ่านหนังสือเร็ว <u>เพราะแดงฝึกอ่านอยู่เสมอ</u> " อนุประโยคที่ชี้คเส้นใต้ขยายคำว่า "เร็ว" ซึ่งเป็นคำ ชนิดใด -----
กลับบ้าน กริยา	ก. 127 ประโยค "ฉันจะกลับบ้าน <u>เมื่อฝนหายแล้ว</u> " อนุประโยคนี้ ขยายคำใด ----- ซึ่งเป็นคำชนิดใด -----
คำกริยา และ วิเศษณ์	ก. 128 นักเรียนตอบถูกแล้ว จะสังเกตได้ว่า อนุประโยคเหล่านี้ ขยายคำชนิดใดบ้าง ----- และ -----
	ก. 129 ถูกแล้ว อนุประโยคเหล่านี้ขยาย คำกริยา และคำวิเศษณ์ เราเรียกอนุประโยคชนิดนี้ว่า <u>วิเศษณานุประโยค</u>
	ก. 130 วิเศษณานุประโยค มาจากคำ วิเศษณ์ + อนุประโยค ดังนั้น <u>วิเศษณานุประโยค</u> จึงหมายถึงอนุประโยคที่ทำหน้าที่ เหมือนคำวิเศษณ์ คือ ขยายคำกริยา หรือ คำวิเศษณ์นั่นเอง

<p>ก. 131</p> <p>เพราะ</p> <p>เพราะ</p> <p>เมื่อ</p>	<p>นักเรียนจงสังเกตคำนำหน้าวิเศษนามุประโยคที่เข้ามา</p> <p>ก. 124 หัวหน้าทำงานมากจน<u>ไม่มีเวลาพักผ่อน</u></p> <p>คำนำหน้าวิเศษนามุประโยค ได้แก่คำว่า <u>จน</u></p> <p>ก. 125 กรรมกรเดินชบวน<u>เพราะเขาไม่พอใจนายจ้าง</u></p> <p>คำนำหน้าวิเศษนามุประโยค ได้แก่คำว่า -----</p> <p>ก. 126 แดงอ่านหนังสือเร็ว<u>เพราะแดงฝึกอ่านอยู่เสมอ</u></p> <p>คำนำหน้าวิเศษนามุประโยค ได้แก่คำว่า -----</p> <p>ก. 127 ฉันจะกลับบ้านเมื่อ<u>ฝนหายแล้ว</u></p> <p>คำนำหน้าวิเศษนามุประโยค ได้แก่คำว่า -----</p>
<p>เมื่อ, จน, เพราะ</p>	<p>ก. 132</p> <p>จึงมีข้อสังเกตว่า วิเศษนามุประโยค มักจะมีคำเหล่านี้</p> <p>นำหน้า ได้แก่</p> <p>-----, -----, -----</p>
<p>ก. 133</p>	<p>นอกจากคำ เมื่อ จน เพราะ แล้ว วิเศษนามุประโยค</p> <p>ยังมีคำเหล่านี้มานำหน้าด้วย เช่น เหมือน อย่าง เท่า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เรือแล่น<u>เหมือนลมพัด</u> 2. เขาทำได้<u>อย่างฉันทำ</u> 3. ครูรักษาบาลี<u>เท่าพระสงฆ์</u>

<p>ก. 134</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จนเขาได้รับเหรียญทอง 2. เพราะเธอขยันเรียนมาก 3. เพราะน้ำมันมีราคาแพง- ขึ้น 4. จนเขาต้องพักผ่อน 5. ตามครูสอน 	<p>ขอให้นักเรียนขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นวิเศษนามุประโยค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อาณัติ รัตนพล วิ่งเร็วมากจนเขาได้รับเหรียญทอง 2. เธอได้รับรางวัล เพราะเธอขยันเรียนมาก 3. รถเมสซิ่งคาโดยสาร เพราะน้ำมันมีราคาแพงขึ้น 4. เขาเหนื่อยมากจนเขาต้องพักผ่อน 5. นักเรียนทำเลขตามครูสอน
<p>ก. 135</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ได้รับ - กริยา 3. ขึ้น - กริยา 4. มาก - วิเศษณ์ 5. ทำ - กริยา 	<p>อนุประโยคแต่ละข้อใน ก. 134 ทำหน้าที่ขยายคำใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขยายคำ "มาก" ซึ่งเป็นคำ วิเศษณ์ 2. ขยายคำ ----- ซึ่งเป็นคำ ----- 3. ขยายคำ ----- ซึ่งเป็นคำ ----- 4. ขยายคำ ----- ซึ่งเป็นคำ ----- 5. ขยายคำ ----- ซึ่งเป็นคำ -----
<p>ก. 136</p> <p>วิเศษนามุประโยค</p>	<p>นักเรียนตอบไต่ถูกแล้ว คีมาก</p> <p>นักเรียนจำได้ไหมว่า เราได้เรียนอนุประโยคมา 2 ชนิด แล้วนั้น คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อนุประโยค 2. ----- <p>ต่อจากนี้ไป จะเรียนอนุประโยคชนิดสุดท้าย นั่นคือ <u>นามานุประโยค</u></p>

<p>กรรรม</p>	<p>ก. 141</p> <p>ประโยค "นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า <u>เด็กคือทายาทของชาติไทย</u>" อนุประโยคนี้เป็น <u>กรรรม</u> ของคำ "กล่าวว่า" ดังนั้น อนุประโยคนี้จึงทำหน้าที่เป็นบท-----ของ ประโยค</p>
<p>หนังสือ</p> <p>บทขยาย</p>	<p>ก. 142</p> <p>ประโยค "หนังสือสำหรับ<u>เด็กคนแรก</u>มีอยู่ในห้องสมุด" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ ขยายคำว่า ----- ดังนั้นอนุประโยคนี้ จึงทำหน้าที่เป็นบทประธาน หรือ บทขยาย -----</p>
<p>ข่าว</p> <p>บทขยาย</p>	<p>ก. 143</p> <p>ประโยค <u>ข่าวว่าน้ำท่วมเชียงใหม่ไม่จริง</u> ข้อความที่ขีดเส้นใต้ขยายคำว่า ----- ดังนั้น อนุประโยคนี้จึงทำหน้าที่เป็นบท -----</p>
<p>2. บทกรรรม</p> <p>3. บทขยาย</p>	<p>ก. 144</p> <p>จากประโยคที่อ่านมา นักเรียนจะเห็นว่า อนุประโยคใน แต่ละข้อนั้น ทำหน้าที่ต่าง ๆ กันคือ 1. ทำหน้าที่เป็นบทประธาน 2. ทำหน้าที่เป็นบท ----- 3. ทำหน้าที่เป็นบท ----- อนุประโยคที่ทำหน้าที่ทั้ง 3 ข้อนี เราเรียกว่า <u>นามานุประโยค</u></p>
<p>บทประธาน บทกรรรม</p> <p>บทขยาย</p>	<p>ก. 145</p> <p>ดังนั้น นามานุประโยค จึงเป็นอนุประโยคที่ทำหน้าที่ใดบ้าง ----- และ -----</p>

ก. 146

นักเรียนจงพิจารณาว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในประโยค
เหล่านี้ เป็นนามานุกรมประโยคที่ทำหน้าที่เป็นบทใด
(บทประธาน บทกรรม หรือบทขยาย)

1. บทประธาน
2. บทกรรม
3. บทขยาย
4. บทกรรม
5. บทประธาน

1. ทหารเป็นวีรของชาติ เป็นคำขวัญของเรา -----
2. ฉันชอบดูเค้กับวอร์นเล่นดนตรี -----
3. ชาววาเครื่องบินตกไม่จริง -----
4. ฉันไปดูกรรมกรเคินชนวน -----
5. น้ำขึ้นให้รับตัก เป็นสุภาพที่ใเตือนใจก็ -----

ก. 147

นักเรียนได้เรียนอนุประโยค 3 ชนิดจบแล้ว จงได้ใหม่ว่า
แต่ละชนิดเป็นอย่างไร

1. คณานุกรมประโยค ทำหน้าที่ขยายหรือประกอบคำนาม และ
สรรพนาม โดยสังเกตได้ว่าจะมีคำ ที่, ซึ่ง, อัน นำหน้า
2. วิเศษนามประโยค ทำหน้าที่ขยายหรือประกอบคำกริยา
และ คำวิเศษณ์ โดยสังเกตได้ว่าจะมีคำ จน, เมื่อ,
เพราะ นำหน้า
3. นามานุกรมประโยค ทำหน้าที่เหมือนคำนาม คือเป็น
บทประธาน บท ----- และ บท -----

บทกรรม และ บทขยาย

ศูนย์วิจัยภาษาและภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 148

1. วิเศษณานุประโยค
2. คุณานุประโยค
3. นามานุประโยค
4. คุณานุประโยค
5. วิเศษณานุประโยค
6. นามานุประโยค
7. คุณานุประโยค
8. วิเศษณานุประโยค
9. นามานุประโยค
10. คุณานุประโยค

จงพิจารณาว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ในประโยคเหล่านี้เป็น
อนุประโยคชนิดใด (นามานุประโยค คุณานุประโยค หรือ
วิเศษณานุประโยค)

1. เขาเขียนหนังสือมากจนเขาเมื่อยแขน-----
2. คนที่ขโมยรถยนต์ ถูกตำรวจจับได้แล้ว

3. วิทย์ประกาศว่า ฝนจะตกหนักมากในบ่ายวันนี้

4. หนังสือที่นักเรียนควรอ่าน คือหนังสือสารคดี

5. เขาได้รับเลือกเพราะเขาเป็นคนดี

6. อากาศที่ทำให้ผู้ป่วยมีสุขภาพดีขึ้น เป็นคำพูดของหมอ

7. งานแสดงสินค้าที่นักเรียนร่วมกันจัด ได้รับความสนใจ
อย่างดี -----
8. ประเทศชาติจะพัฒนาเมื่อประชาชนได้รับการศึกษา
โดยทั่วถึง -----
9. มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน เป็นสุภาษิตที่น่าจดจำ

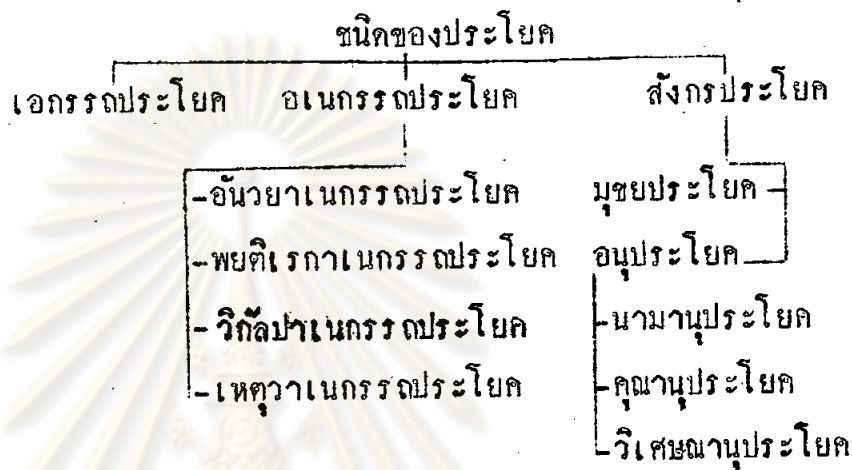
10. หอพักซึ่ง แดงพักอยู่ มีนักเรียนพักอยู่มาก

ก. 149

ดีมาก นักเรียนตอบถูกต้องหมด แสดงว่านักเรียนได้เข้าใจ
สังกรประโยคแล้ว สรุปได้ว่า สังกรประโยค คือประโยคที่
ประกอบด้วย มุขยประโยค และ -----

ก. 150

นักเรียนได้เรียนชนิดของประโยคจบแล้ว ซึ่งสรุปเนื้อหาได้
เป็นแผนผัง ดังนี้

หวังว่านักเรียนคงเข้าใจบทเรียนนี้เป็นอย่างดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย